

BESLUT

2018-03-12

Dnr: 17/02490

SAKEN

Vetenskapsradion Historia: Kärnkraftens kulturarv botat, P1, 2017-09-16, program om kärnkraften som kulturarv; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

PROGRAMMET

Programmet handlade om kärnkraftens historia och framtid samt kärnkraften som kulturarv. I programmet redogjordes för att kärnkraften som energikälla historiskt varit kontroversiell, att kärnkraften debatterats mellan statsminister Thorbjörn Fälldin och socialdemokratiska partiledaren Olof Palme och att två kärnkraftsolyckor under 70- och 80-talet påverkade den allmänna opinionen.

En reporter sa att hundra kärnkraftsreaktorer hade avvecklats och frågan var vad som händer med dessa platser. Därefter intervjuades en historiker som forskade om hur kärnkraften kan betraktas som kulturarv. Historikern sa bland annat följande.

[---]. Medan i kärnkraftsfallet är det inte lika lätt att göra den här tydliga svartmålningen eller vilka lärdomar som ska dras. Det finns mycket större tvetydigheter i kärnkraftens historia och mycket större konfliktytor mellan olika gruppers berättelse om vad som är den viktigaste historien kring kärnkraften. Om det handlar om en teknik som bar på stora löften och som vi kanske inte har infriat helt och hållet. Men som ändå i dag har ett nytt stort löfte som man menar är viktigt som handlar om att möta klimatförändringarna med en energi som inte producerar koldioxidutsläpp. Eller om man menar att det här är en förfärlig risk som inget mänskligt samhälle ska fortsätta att hålla på med överhuvudtaget. Och att vi, särskilt när det gäller det radioaktiva avfallet, också lämpa över på ett oöverskådligt antal generationer framöver. Som ju då, i och för sig är kanske det absolut tydligaste kulturarvet vi har att förhålla oss till nämligen. Det radioaktiva avfallet som vi kommer få ha med oss i hundratusen år. Över tre istider. [...].

Andra delen av programmet handlade om slutförvaring av kärnavfall och hur samtiden ska varna människor i framtiden för att det förvarats extremt farligt kärnavfall på vissa platser på jorden.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till programmet och anför följande.

- I programmet redovisades huvudsakligen kärnkraftindustrins uppfattningar. Motstånd nämndes, men det enda konkreta exemplet var en intervju av ett barn på Kynnefjäll, vilket kan tolkas som att motståndet var barnsligt.
- Det framställdes som att det är avgjort att avfallet ska placeras på 500 meters djup i berggrunden. Visserligen nämndes att frågan är föremål för prövning i Mark- och miljödomstolen, men intrycket var att detta bara är en formalitet och att avslag inte existerar.
- Kärnkraften betecknades som koldioxidfri. Detta är helt enkelt fel. Ett av kärnkraftsföretagen fälldes av konsumentombudsmannen, eller motsvarande, för att i tidningsannonser ha påstått samma sak.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Radio ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har granskat det aktuella programmet mot bakgrund av anmälan. Enligt nämndens bedömning strider inslaget inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande Kristina Ståhl efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.